

Hiv en SARS-CoV-2, een dubbele bedreiging

Geachte lezers,

Op 30 november jl., aan de vooravond van de Wereldaidsdag, verscheen een verontrustend artikel in *Trouw* getiteld 'Door het coronavirus komt de bestrijding van aids in gevaar. We zien nu al de babysterfte toenemen'. Wereldwijd zijn 38 miljoen mensen met hiv besmet. Van hen houden 26 miljoen mensen met medicijnen het virus onder controle. Het is van groot belang dat deze medicatie dagelijks wordt gebruikt. In zuidelijk Afrika woont twee derde deel van de mensen met hiv, waar de gezondheidszorg kwetsbaar is.

De SARS-CoV-2-pandemie houdt de hele wereld in zijn greep en leidt tot grote economische en maatschappelijke ontwrichting, waardoor de bestrijding van hiv in gevaar komt, met name in gebieden waar de gezondheidszorg kwetsbaar is, zoals in zuidelijk Afrika. Door de COVID-19-crisis loopt de productie van hiv-medicijnen vertraging op. Daarnaast kunnen mensen door lockdowns hun medicatie niet ophalen. Of ze durven niet uit angst met SARS-CoV-2 besmet te raken. Maar het grootste probleem zit in het testen, veel testlocaties zijn gesloten omdat medewerkers geveld zijn door COVID-19 of omdat ze zijn omgebouwd tot testlocaties voor SARS-CoV-2. Dit alles heeft grote gevolgen. Mensen ontdekken pas later dat ze hiv-besmet zijn, waardoor de kans groter is dat ze aan aids overlijden. Daarnaast krijgt het virus veel meer kans om zich te verspreiden waardoor het aantal besmettingen oploopt, met name bij baby's.

Bertus Tempert en Renee Finkenflügel onderschrijven het belang van toegang tot medicatie en de mogelijkheid tot het meten van de virale load, wat cruciale voorwaarden zijn binnen de 'niet meetbaar = niet overdraagbaar' (n=n)-campagne die aan mensen laat zien dat als hiv onderdrukt wordt door medicijnen, hiv niet overdraagbaar is via seks.

Hiv-medicijnen worden niet alleen gebruikt voor het onderdrukken van hiv, maar ook voor het voorkomen van een hiv-infectie, wat we pre-expositie profylaxe (PrEP) noemen. Arjen Stam en Elske Hoornborg schetsen in hun artikel de stand van zaken van de toepassing van PrEP en beschrijven de nieuwste ontwikkelingen op dit gebied.

Gro Vlaspolder neemt ons mee in de geschiedenis van de medische microbiologie en beschrijft de geschiedenis van de ontwikkeling van een vaccin 'Van variolatie naar het cultuurvaccin volgens Frenkel'. Het lukte Frenkel om het MKZ-vaccin in weefselkweek te bereiden, waardoor het mogelijk werd om het vaccin op industriële schaal te produceren. Deze ontwikkelingen in de vaccinwetenschap door Frenkel hebben er mede voor gezorgd dat we staan waar we nu staan en grootschalig SARS-CoV-2-vaccins kunnen produceren. Deze vaccins bieden ons bescherming tegen een SARS-CoV-2-infectie en maken het mogelijk de COVID-19-pandemie te bestrijden en onder controle te krijgen. Hiervoor is het van belang dat zoveel mogelijk mensen zich laten vaccineren. Maar sommige mensen zijn bang dat vaccinaties schadelijk zijn. Met name online wordt deze angst tegen bijwerkingen gevoed, maar veel van die verhalen kloppen niet. Ger Rijkers, Kirsten van Lomwel en Frans van Overveld beschrijven de immunologische aspecten van mRNA-vaccinatie tegen COVID-19 en corrigeren misvattingen over bijwerkingen en gevaren van deze vaccins.

Het belang van vaccinatie in de bestrijding van infectieziekten wordt nog eens duidelijk in het artikel van Paul Oostvogel, waarin staat beschreven dat wetenschap en solidariteit hebben geleid tot een van de grootste successen in de gezondheidszorg ooit, namelijk dat de WHO op 25 augustus 2020 Afrika officieel vrij heeft verklaard van alle drie types wild poliovirus.

Naast de net beschreven artikelen passeert in dit nummer van het NTMM een zeer interessant onderwerp de revue: 'Modernisering van richtlijnen' door Maarten Heuvelmans. Vanaf deze eerste editie van de 29e jaargang verschijnt het NTMM weer op papier. Aan alle leden wordt de mogelijkheid gegeven te kiezen om het papieren tijdschrift te blijven ontvangen. U zult daarover een e-mail ontvangen.

Mij rest dan ook niet anders dan u veel leesplezier toe te wensen, digitaal of vanaf papier!

Esther Heikens

Naschrift - Wegens drukke werkzaamheden heb ik moeten besluiten om terug te treden uit de hoofdredactie van het NTMM. Wel blijf ik lid van de 'gewone' redactie, omdat ik nog altijd veel plezier beleef aan het betrokken zijn bij het NTMM!

Groet, Esther Heikens